

Finansdepartementet,
postmottak@fin.dep.no

Kopi:
Nærings- og fiskeridepartementet
Skattedirektoratet

Oslo, 24.03.2022

Differensiert arbeidsgiveravgift og ESAs retningslinjer for foretak i økonomiske vanskeligheter

I den senere tid har det blitt satt større fokus på ESAs retningslinjer for foretak i økonomiske vanskeligheter i relasjon til reglene om differensiert arbeidsgiveravgift. Reglene er blant annet omtalt i SKD-melding nr. 1/2022 pkt. 4.5, som henviser til ESAs retningslinjer for foretak i vanskeligheter ([Guidelines on State aid for rescuing and restructuring non-financial undertakings in difficulty](#)). Av SKD-meldingen fremgår følgende:

«Etter retningslinjene punkt 20 anses et foretak å være i økonomiske vanskeligheter dersom det uten statlig støtte med stor sannsynlighet vil måtte innstille sin virksomhet på forholdsvis kort sikt. Foretaket anses derfor å være i økonomiske vanskeligheter dersom ett eller flere av følgende forhold er til stede:

- minst halve den tegnede selskapskapitalen i AS er tapt som følge av underskudd
- minst halve den regnskapsmessige egenkapitalen i ANS mv. er tapt som følge av underskudd
- foretaket er insolvent eller under konkursbehandling
- foretaket er ikke en SMV (små og mellomstore virksomheter), og har de siste to år hatt:
 - en gjeldsandel, dvs. et forhold mellom bokført gjeld og egenkapital, på over 7,5, og
 - en EBITDA-rentedekningsgrad på under 1,0.

Det er kun ovennevnte kriterier som skal legges til grunn ved vurderingen av om et foretak anses å være i økonomiske vanskeligheter. Kriterier som fremgår av andre avsnitt av ESAs retningslinjer kapittel 2.2, får ikke betydning i denne sammenheng, jfr. retningslinjenes punkt 24 bokstav a. Det følger imidlertid av retningslinjenes punkt 24 bokstav b at SMV (små og

mellomstore virksomheter) som har eksistert i mindre enn tre år ikke vil anses å være i vanskeligheter med mindre de er insolvente eller under konkursbehandling.

Ved vurderingen av om et foretak anses å være i økonomiske vanskeligheter er det de verdier som fremgår av selskapets sist avlagte regnskap som skal legges til grunn, det er ikke adgang til å hensynte reelle verdier som ikke fremgår av regnskapet. Det er regnskapsførers ansvar å avgjøre hvilke verdier som må anses som en del av selskapets midler, og som derfor må fremgå av selskapets regnskaper. Det forutsettes at dette gjøres i samsvar med det enkelte lands relevante regnskapsrettslige lovgivning.»

Vi registrerer at ovennevnte nå kontrolleres av skattemyndighetene og at det reageres med fastsetting inklusive 20% tilleggsskatt i de tilfeller ovennevnte retningslinjer hevdes å være overtrådt. Dette reiser noen prinsipielle spørsmål, hvor et grunnleggende punkt er fortolkningen av regelverket. Vi tillater oss å belyse dette nærmere:

Det er presisert i SKD-melding nr. 1/2022 at det i vurderingen av hvorvidt halve selskapskapitalen er tapt som følge av underskudd, skal legges til grunn regnskapsførte verdier. Dette er omtalt slik i ovennevnte Guidelines pkt. 20:

“For the purposes of these guidelines, an undertaking is considered to be in difficulty when, without intervention by the State, it will almost certainly be condemned to going out of business in the short or medium term (vår understreking). Therefore, an undertaking is considered to be in difficulty if at least one of the following circumstances occurs:

- (a) In the case of a limited liability company, where more than half of its subscribed share capital has disappeared as a result of accumulated losses. This is the case when deduction of accumulated losses from reserves (and all other elements generally considered as part of the own funds of the company) leads to a negative cumulative amount that exceeds half of the subscribed share capital.
- (b) In the case of a company where at least some members have unlimited liability for the debt of the company, where more than half of its capital as shown in the company accounts has disappeared as a result of accumulated losses.”

Det fremgår av innledningen til bestemmelsen at det overordnede målet er å omfatte virksomheter som «almost certainly (is) condemned to going out of business in the short or medium term». Når kriteriet i etterfølgende bokstav a) anvendes på norske virksomheter, kan det reises spørsmål om dette vil være treffsikkert i forhold til det overordnede målet.

SMB-bedrifter i Norge benytter med få unntak interne norske regnskapsregler (NGAAP) ved avleggelsen av årsregnskapene. Dette regelverket kjennetegnes av bruk av transaksjonsbasert historisk kost med forbud mot oppregulering av eiendeler til virkelig verdi. I svært mange tilfeller innebærer dette at halvparten av selskapskapitalen kan være tapt selv om selskapet både har

forsvarlig egenkapital (reell verdi av egenkapitalen) og likviditet, slik disse begrepene er definert i aksjeloven § 3-4. De er derfor ikke virksomheter i økonomiske vanskeligheter i reell forstand.

Til sammenligning legger aksjeloven § 3-4 den reelle verdien av egenkapitalen til grunn – ikke den balanseførte verdien. Dette fremgår av NOU 1996:3 s. 102, Ot.prp. nr. 23 (1996-97) s. 52 og Ot.prp. nr. 55 (2005-2006) s. 19-20. Det synes derfor noe underlig at et selskap kan ha forsvarlig egenkapital etter aksjeloven og samtidig være «condemned to going out of business in the short or medium term» etter ESA-reglene.

Disse selskapene kunne alternativt i medhold av regnskapsloven § 3-9 ha valgt å benytte internasjonale regnskapsregler (IFRS eller forenklet IFRS). Merverdier etter fradrag for utsatt skatt vil i disse tilfellene akkumuleres i Fond for urealiserte gevinster, jf. aksjeloven § 3-2, som inngår i selskapets egenkapital. Mange av selskapene vil da kunne presentere en balanse som ikke rammes av kriteriet i pkt. 20 bokstav a), som ovenfor sitert. Selskapets reelle situasjon ville være den samme – det er bare regnskapspresentasjonen som i så fall hadde vært annerledes.

Vi er kjent med at det i EU også finnes ulike modeller for regnskapspresentasjon for små foretak, og at det derfor kan bli ulike utslag avhengig av dette. Det kan ikke være ønskelig at regelverket bidrar til konkurransevridning som følge av ulike tolkninger og/eller regnskapspråk.

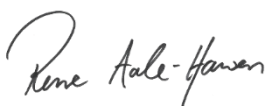
Aksjeloven § 3-1 stiller krav til minste aksjekapital = kr 30.000. Mange mindre selskaper har en aksjekapital som svarer til denne minsteregele. Det innebærer at et akkumulert underskudd på kr 15.000 vil være tilstrekkelig til å kvalifisere som selskap i økonomiske vanskeligheter, dersom regnskapsførte verdier legges til grunn. Det synes lite relevant at så små regnskapsførte tap skal få som konsekvens at selskapet anses «condemned to going out of business in the short or medium term».

Vi vil derfor stille spørsmålstegn ved om ovennevnte momenter har blitt vurdert ved fortolkningen av regelverket og den anvendelsen av regelverket i Norge som det er gjort anvisning på i SKD-melding nr. 1/2022, jf. ovenfor. Videre ber vi om at det gjøres en fornyet vurdering av dette.

Inntil dette er avklart anmodes det om at videre fastsettinger på området stilles i bero.

Med vennlig hilsen

Regnskap Norge

Rune Aale-Hansen
Adm.dir.

Hanne Opsahl
Leder Næringspolitikk